

**Poselstwo Polskie
w Helsingforsie
Attaché Wojskowy.
No 1744**

Helsingfors dnia 18, 1, 1921.

6564

N. D. W. P. Szt. Gen. Oddz. II 5
Del. N. D. W. P. w Rewlu 1
Attaché Wojskowy w Rydze 1
Attaché Wojskowy Sztokholm 1
Poseł Sokolnicki..... 1

Do

Naczelnego Dowództwa W. P. Sztab Gen Oddz. II

TAJNE.

Poczta Polowa 53

8-----

R A P O R T W O J S K O W O - P O L I T Y C Z N Y

Przyjazd misji sowieckiej do Finlandji,

Dnia 13, 1, b. r. przybyła z Sowdepji misja rządu sowieckiego w następującym składzie : BEHRSIN przewodniczący misji i Poseł upoważniony prof. filozofji b. pr zes delegacji pokojowej w Dorpacie, ~~CHERNICH~~ ^{CHERNICH} komisarjatu CZERNICH członek delegacji do spraw zagranicznych b. sekretarz delegacji pokojowej w Dorpacie,

JGNATIEW przedstawiciel komisarjatu handlu b. oficer artylerji,

GARDEN ekspert finansowy przy JGNATEWIE.

SWIECZNIKOW b. dyrektor wydziału papierniczego w komisarjacie handlu.

AUERBACH pomocnik Swiecznikowa

KOSO finn b. drukarz - tłumacz delegacji,

AUERBACH (patrz szczególne dane w tut raporci z dnia 16, 12 20 r.) bywał kilkakrotnie w Helsingforsie w celu nawiązania stosunków z kołami przemysłowemi i handlowemi i dla spraw handlu tranzytowego z Niemcami przez Finlandję.

Misja, nieoczekiwanie dla bolszewików została zatrzymana w Terijokach dla odbycia 5 dniowej kwarantany, wskutek czego odniosła się z protestem do Cziczerina w odpowiedzi na co otrzymała dnia 18, 1, t. j. w przedzien' zakończenia terminu kwarantanny rozkaz odwołujący z Moskwy. Należy przypuszczać że to odwołanie jest chwilowe i wkrótce sprawa zostanie załagodzona, Rząd fiński zatrzymując misje w kwarantannie nie kierował się myślą wywołania zatargu lecz chciał jedynie podkreślić że moc obowiązujących w Finlandji praw ochronnych onosi się

zują obowiązków ~~przez~~ w Finlandji praw ochronnych rzucić się będzie na przedstawicieli sowieckich,

Należy nadmienić że po powrocie finskiej delegacji ratyfikacyjnej organ konserwatywny filoniemiecki "hufvudstadsbladet" zamieszczył interwiew z urzednikiem ministerstwa spraw zagranicznych WESERLUNEM który podał jedynie strony dodatnie swoich wrażeń z Sowdepji, natomiast socjalisci członkowie delegacji wypowiedzieli w prasie poglad ze bolszewizm doprowadził Rosję do ruiny, nawet skrainy socjalista dr WOJOMMAA oznajmił ze dyktatura bolszewicka - stalowe rzady nie liczy sie z ludem i ze warunki pracy w Finlandji sa lepsze niz w Rosji.

W czasie bobytu delegacji w Piotrógradzie i Moskwie osoby z publiczności które ~~się~~ wdaly sie w rozmowie zostały aresztowani,

W zawiązku z nawiązaniem oficjalnych stosunków z Sowdepja w kółach handlowych finskich nastąpiło ożywienie .

Prezydent STÖHLBERG w rozmowie z posłem Sokolnickim nie ukrywał ze Finlandja oczekuje korzyści z handlu tranzytowego z Rosja który pojdzie przez jej porty i koleje (głownie dotyczyc to będzie handlu z Niemcami) w dalszym ciągu oznajmił ze zamiarem bolszewików który podali do wiadomości rządu finskiego jest przenieść całkowicie handel m złotem do Finlandji, ponieważ Rewel ze względu na niemożliwie wysokie procenta które pobiera rząd estoński okazał się punktem dla tego handlu zupełnie niedogodnym. Prezydent uważa że może to być z korzyścią dla Finlandji i nie przypuszcza ażeby miało to pociągnąć niebezpieczeństwa dla kraju.

Powyzsze potwierdza szef sztabu generalnego gen ENCKEL ^{rozmo-} ~~marce~~ wa z którym podaje ponizej.

W koncu powiedział STÄHLBERG że firmy finskie będą prowadzić handel z Sowdepja jedynie za gotówkę lub zamiennie na swoje własne ryzyko i ze strony rządu nie będzie udzielone żaden kredyt i opieka.

Należność za towary firmy mają pobierać w markach finskich co spowodowało już dzięki wielkim zakupom finskiej waluty głównie na giełdzie Sztokholmskiej poważną hausse marki finskiej.

Zorganizowałem wywiad w misji sowieckiej i z chwila jej zainstalowania się w Helsingforsie mam zapewnione stałe utrzymywanie danych o tranzytowym handlu i o stosunkach misji z Niemcami.

P zestawiciel Finlandji
w OSJI.

Ponizej podaje następujące wiadomości o kandydatach na stanowisk
Posła
finlandzkiego w Sowdepji ot zymane od własnego agenta dla sp aw
finlandzkich.

Kandydatów jest trzech.

1. de ekto LUOTO-BANK, HYNNINEN, kandydat aktywistów i ge manofal.
w któ ch p og amie leży na zę odkowania handlu z Sowdepjã
w ękach Niemiec i Finlandji, 16.1. b. na zwołanym adhoc zeb a-
niu p zedstawiciele tej pa ji wypowiedzieli się za kandydatu p M
HYNNINEN. Na zeb aniu byli obecni członkowie niemieckiego
poselstwa, któ zy oznajmili że Niemcy uważają H. za najędpowie
niejszego dla Finlandji p zedstawiciela.
2. kandydatu p pułk. GYLLENBÖGELA popie aję p og esisci, jak ównieź
ci któ zy niechcą jego popula ności p zez p zyjacielski stesu
nek do Polski (Holsti). Mówią oni że "nasz ~~populacja~~ p zedstawi-
ciel w Wa szawie nie cieszy się zaufaniem i popula nością sze-
okich kół Finlandji, a zd ugiej st ony znając jego ene gię
ezum polityczny i sp yt jak ównieź działalność p zeciw bol-
szewickę, uważany że na tym stanowisku będzie odpowiedniejszy".
ep ócz tego g a tu olę wzgląd że gen. Manne heim p zyjąby
stanowisko Posła w Wa szawie na co p zypuszczalnie zgodziłyby
się p ezydent Ståhlbe g co pozwoliłyby na ocunięcie od bezpe-
ś edniego pływ na opinję gen. Manne heima, któ ego obecność
w ostatnich czasach dene wuje sfe y rządzące Finlandji.
3. Najsiabszą jest kandydatu a p of. TE G ÅNA, dob ego dyplomaty
pie wszego p zedstawiciela we F ancji, Ententofila i zaciekiego
p zeciwnika bolszewików.

Sp awa konwencji
wojskowej.

W myśl inst ukcji Naczędw p owadzã w dalszym ciãcu p acę
na p opagowania konieczności dla Finlandji zawa cie konwencji

Dnia 18.1. b. . miały w tej sp awie rozmowę z szefem sztabu
gen. gene ałem ENCKLEM z któ ym łączą mnie osobiste stosunki i
kto y wobec mnie jest b. szczy y. Chociaż niejednok otnie gen.
Enckel wypowiadał się że jest dążeniem Finlandji zawa cie
sojuszu z Polską, ale obiły to w sposób ogólnikowy. Natomiast
dziś specjalnie podk eśliły szczy eść tych dążeń, wychodząc z
założenia że sojusz z Polską i państwami bałtyckimi byłby dla

Finlandji b. korzystny w stosunku do Rosji. Obecnie jednak zawarcie go z myślą o poważnym dotrzymaniu jest niemożliwe ze względu na niezlikwidowane spory między poszczególnymi państwami bałtyckimi i co się tyczy Polski ze względu na nieustaloną jej granicę Wschodnią. Nie normalny stan obecny mógłby doprowadzić do zaatakowania Polski przez Sowdepję i niepotrzebnie wciągnąć do wojny Finlandję, do czego byłaby zobowiązania w myśl sojuszu odpornego.

Odnosi się to zwłaszcza do popierania przez nas białych Rosyjsk. organizacji które nie porzucili myśli zbrojnego wystąpienia przeciw bolszewikom. Spory między Litwą Kowlińską a Polską i Zeligowskim z drugiej strony nie grają tu roli, ponieważ według słów gen. ENCKLA, Finlandja nie traktuje Litwy poważnie i wprost nie wierzy w możność jej samodzielnej egzystencji.

Gen. E. jest przekonany że bolszewicy na lat kilka nie porzucili zamiaru zaatakowania Polski w szczególności po doświadczeniach bitwy warszawskiej, co wskazują poważne koncesje udzielone wielkim meczystwom, ustępstwa polityczne i zawarcie długoterminowych umów handlowych.

Wspólne biuro
informacyjne
państw bałtyck.

Jak meldowałem tu. Radiodepeszę N .1218 z dnia 21.10 .z.r. pracowałem w kierunku ^{prawnic} współdziałania w sprawach wywiadowczych i obecnie Naczdow. fińskie całkowicie zaakceptowało uchwały powzięte na naradzie attachés wojskowych państw zainteresowanych w Rydze. Pol. OZOLIN dotychczasowy attache Finlandji w Rewlu został mianowanym pomocnikiem pułk. HELSINGIUSA attache w Rydze i placówka w Rydze ma być przedstawicielstwem wojskowo-dyplomatycznym również i na Estonję. Z jednej strony wywołane to zostało większym zakłosem prac związanych z utworzeniem wspólnego biura informacyjnego w Rydze z drugiej strony poglądem fińskiego sztabu gen. że Rewel stracił znaczenie (?) bazy dla wywiadu w skutek skierowania handlu tranzytowego przez Finlandję, co jest przewidywane w najbliższej przyszłości, i że bazami staną się Helsingfors i Ryga.

Gen. ENCKEL uważa że samo rozpoczęcie działalności wspólnego biura nie bacząc jakie da ono w pierwszej fazie istnienia rezultatu, jest ważne jako pierwszy krok choć by formalny na drodze współdziałania w sprawach wojskowych państw bałtyckich i Polski. Wzrytem kosztu

... 5...

są nadal umiarkowane a korzyści mogą być znaczne.

Ponieważ jednak na ada attachés w ydze nie może zamienić
bezpośredniego kontaktu z Naczelnym w Wa szawie, dotychczasowy attache
wojskowy Finlandji pułk. AN ENBE G ma w k ótce pow ócić na dotychczasowe
stanowisko.

SPRAWY WOJS-
KOWE.

Zmiany zaszczyt w o ganizacji i dyslokacji a mji finlandzkiej
podane w tut. ape tach N .1372 z dnia 20.12 z. . i N 1424 z dnia 11.
1 b. . uzupełnia się jak następuje:

Projekt o ganizacji policji wojskowej dla pełnienia funkcji sta a-
ży pog anicznej i utrzymania porządku wewnątrz k aju ma być oddany
pod opiekę państwa, natomiast projekt edukacji poszczególnych
jednostek a mji p zep ewadza się pospiesznie po za pa lamen-
tem .

O gany wyższego dowództwa:

głównodowodzący i jego sztab.

sztab generalny

ministerstwo spraw wojskowych

żadnym zmianom o ganizacyjnym nie podlegną.

Dyslokacja, ~~podana w tut. ap. No. 1372 z dnia 20.12. z. .~~ uwa unieważniona
kwate unkiem w dawnych kasza ach esyjskich, obecnie ma odpowiadać
planom strategicznym na wypadek wojny nowe pomieszczenia w miejs-
ceowościach gdzie b ak odpowiednich budynków mają być zbudowane.

po zakończeniu p zeg upowania nową dyslokację p zeszc
uzupełniającym ape tem. *podano w tut. rap. nr. 1372 z dn. 20.12.*

Czas t wania służby, obecnie pobowi służą jeden ok. za wyjątkiem
kawalerji i wojsk technicznych, które służą dwa oku.

Pobó ma się odbywać dwa razy do roku p zyczem każde zwoje będzie
powoływana połowa bieżącego rocznika. rocznik 1901 u odzieni między
stycznikiem a majem 1901 roku. mają być powołani 20 i 21 kwietnia.
Dnia 30 kwietnia 21 . mają być zwolnieni pobowi służący od paźd-
zicznika 1919 roku. Duga połowa rocznika 1901 ma stawić się na
służbę dnia 27 i 28 października b. . Obowiązani do służby we floci
zostaną powołani jedno zwoje 20 i 21 kwietnia b. .

Stan liczebny a mji ulega zmniejszeniu i w najbliższym czasie
spadnie na 20 do 23 tys.

PUSCZOTA, pułk piechoty składał się dotychczas z trzech baonów, baon z trzech komp. piech i jednej K.M.

Obecnie składać się ma baon z dwóch komp.piech. i jednej K.M.

KAWALERJA, organizacja przeprowadzona jak podano w ap.1372. - Brygada skencent Kwana została w WILLMANST ANDZIE, (bliiskości granicy Ros.)

A TYLKA, pułk pol.a t. składał się z trzech dyonów, dyon po trzy baterje.

Obecnie pułk mieć będzie cztery dyony po dwie baterje w dyonie. t.zn. ilość baterji redukuje się z 9 na 8.

Przy brygadzie strzelców był jeden dyon złożonych z trzech baterji górskiej strzelcji.

Obecnie bryg.st z. posiadać będzie dwa dyony po dwie baterje. (4 p rozdzielona - nadetatowa Ożeniecka baterja a t.górskiej).

Wojenna Technologia, organizacja podana w ap.No.1372., jednostki szefowane -: nadetatowy pułk inżynieryjny ozwiązany dnia 5.12. z. .

Nadetatowa baterja a t.górskiej Ożeniecka p zechodzi do brygady strzelców.

JEDNOSTKI ŚWIEŻO WYKONANYCH : trzy baony cyklistów, baon po trzy komp. Piechoty i drugi - baony przydziela się, do drugiej dyw.piech. t.ści baon do trzeciej dyw.piech.

Trzy nowe komp.K:M: ~~.....~~ w kompanijna każdą dywizję Ogółem 9 kompanji oddanych do dyspozycji d-ca dywizji.

Można wojskowe są za dwuletnią służbą, przypuszczalnie jednak będą się na to nie zgodzi i najprawdopodobniej przejdzie jeden rok jako czas trwania służby, a dla kawalerji i wojsk technicznych półtora roku, przyczem dla tych odzajów broni ~~.....~~ będą ustalone większe pobory i przywileje za dodatkowe pół roku.

attaché wojskowy

M. Poirycki

pułk.

